

nuri inedite, în comunicarea «G. D. Florescu și încercarea sa de istorie bucureșteană, iar Alexandru Rădulescu a fixat câteva repere arheologice ale Timișoarei medievale în relație cu istoria relativ puțin cunoscută a perioadei respective prin comunicarea «Timișoara — orașul medieval; origini, dezvoltare; stadiul actual al cercetării.».

Dintre cele două secțiuni care au urmat — «Probleme de istorie» și «Orașul și urbanismul» — mă voi opri la cea de a doua, care a prilejuit contactul între numeroase discipline și maniere de cercetare a istoriei urbane și a orașului propriu-zis.

Secțiunea a debutat prin comunicarea autorului rîndurilor de față «Realități și perspective ale studiului istoriei urbane medievale românești» care a evaluat critic cîștigurile și neîmplinirile, cercetările de istorie urbană românească, precum și modalitățile prin care aceasta poate fi relansată.

Sabin Adrian Luca, în inedita comunicare «De la protourbanism la orașe» a încercat includerea în sfera urbanismului a fenomenului de detașare prin organizare spațială a unor așezări preistorice, cu exemplificări în special din Banat.

Dr. Thomas Nägler, în comunicarea «Orașele ardeleni în secolul XVII în descrierile cronicarilor sași», s-a concentrat asupra unor probleme ce trebuie grabnic clarificate cu rectificările de rigoare ale tratatelor și manualelor de spe-

cialitate, în privința interpretării: relațiile unor cronicari sași privitoare la o serie de aspecte de istorie și legislație urbană transilvăneană, iar dr. Paul Binder a relevat conținutul și importanța unor părți inedite ale ridicării topografice austriece din secolul XVIII în comunicarea «Orașele transilvănene văzute de Johann Conrad Weiss (1735)».

Dana Harhoiu, în comunicarea «București — un oraș între orient și occident (studiu de identitate și morfologie urbană)», care a avut alura unei veritabile conferințe, a realizat o abordare teoretică a realităților urbanistice bucureștene privitye evolutiv, de o valoare indiscutabilă. Recurgînd la date de istorie a mentalităților și comportamentelor, în raport cu anumite organizări urbanistice, comunicarea a realizat o incursiune în istoria complexă a orașului, sincronă cu o serie întregă de evenimente zonale și continentale.

Alina Ioana Serbu, referindu-se în comunicarea «Raportul rural — urban reflectat în vechea arhitectură bucureșteană» tot la București, a încercat să diferențieze două tipologii distincte ale relației: casă (acces) — curte — stradă, ilustrînd modificarea în timp a unor principii de organizare spațială.

În comunicarea «Orașul Cluj în viziunea pictorilor interbelici locali» Cornel Crăciun a realizat o trecere în revistă a unor importante izvoare de istorie urbană, și anume

a picturilor unor artiști interbelici, iar în comunicarea «Armenopolis — oraș baroc», Virgil Pop a prezentat sursele și o schiță de istorie a structurilor urbane a orașului Gherla.

Oliver Velescu, în comunicarea «Automobilul în București. Contribuții la istoria mentalităților și a comportamentului urban», a făcut dovada modului în care societatea și cadrul construit pot reacționa în impact cu noutățile tehnologice ale acestui secol, iar dr. Hermann Fabini s-a referit succint la problemele pe care le ridică implantul noului, deja realizat, sau în perspectivă asupra Sighișoarei, în comunicarea «Principii privind lucrări noi în municipiul Sighișoara».

Rîscînd o apreciere globală, se poate remarca, încă o dată, că istoria urbanismului din România, puțin prezentă în istoriografia generală de specialitate, este un domeniu distinct, prilejuind abordări particulare. Speranța tuturor celor prezenți la Sibiu este că noul for întemeiat aici va umple imensul gol organizatoric al cercetării și va constitui elementul de relansare a studiului. Obiectivul final este, fără îndoială, în afara celui pur științific, ameliorarea realităților fizice ale orașelor din România, catastrofal afectate de politica urbanistică a ultimelor decenii și în pericol de a fi în continuare periclitate prin lipsa studiilor de specialitate.

**TEODOR OCTAVIAN
GHEORGHIU**

CEA DE-A XXVI-A SESIUNE NAȚIONALĂ DE RAPORTE PRIVIND REZULTATELE CERCETĂRILOR ARHEOLOGICE DIN ANUL 1991, Iași, 15—17 mai 1992

În perioada 15—17 mai 1992 s-a desfășurat la Iași a XXVI-a ediție a Sesiunii naționale de rapoarte arheologice, sub egida Comisiei Naționale de Arheologie a Academiei Române. Manifestarea a fost organizată de către Direcția Muzeelor și Colecțiilor în colaborare cu Inspectoratul de cultură al jud. Iași și a fost găzduită de Palatul Culturii.

Lucrările Sesiunii au fost deschise de dl. Constantin Preda, președintele CNA, în prezența Biroului Executiv al Comisiei Arheologice și a reprezentanților oficialităților

locale. Au fost făcute publice, cu această ocazie, cele 14 districte arheologice și Comisiile coordonatoare pentru fiecare dintre ele, prezentîndu-se pe scurt și atribuțiile acestor comisii. Noua organizare a fost gîndită în intenția unei mai bune coordonări a activității arheologice la nivelul întregii țări.

În continuarea programului au fost vernisate două expoziții deschise la Palatul Culturii: «Descoperiri arheologice din Moldova — colecțiile Institutului de Arheologie din Iași» și «Ceramica decorativă medievală: Cahle». Aceasta din

urmă, concepută și realizată prin strădaniile d-nei Cornelia Stoica, secretar-responsabil al CNA, reunește materiale din întreaga țară, cele mai multe inedite. Piesele sînt ordonate tematic, astfel ca vizitatorul, chiar neinițiat, să poată urmări evoluția temeii decorative și alterările suportate de aceasta în timp. Expoziția de cahle se constituie realmente într-un eveniment cultural, ea reușind să pună în valoare un material arheologic care sintetizează multiple aspecte ale civilizației medievale românești.

Prezentarea rapoartelor arheo-

logice asupra săpăturilor din campania anului 1991 s-a desfășurat în paralel, în cadrul a șapte secțiuni.

Secțiunea I: Epoca pietrei. Lucrările au fost conduse de un prezidiu alcătuit din: Vasile Borneanț, Constantin Iconomu și Gheorghe Lazarovici. A fost prezentat un număr de 26 de rapoarte privind cercetările paleolitice și neolitice de pe teritoriul țării noastre.

Secțiunea II: Epoca metalelor. Prezidiul a fost alcătuit din: Marilena Florescu, Valentin Vasilev și Sebastian Morintz. S-au prezentat 30 de rapoarte arheologice.

Secțiunea III: Civilizația geto-dacică. Lucrările au fost conduse de: Ion Niculiță, Ioan Glodariu și Mihai Irimia; s-au raportat 23 de cercetări arheologice.

Secțiunea IV: Antichitatea greco-romană a reunit cel mai mare număr de rapoarte: 47, reflectând concentrarea în continuare a cercetării arheologice din țară asupra acestei perioade istorice. Desfășurarea lucrărilor secțiunii a fost asigurată de un prezidiu compus din: Petre Alexandrescu, Constantin Preda și Dumitru Profase. Din cele 47 de comunicări, 7 s-au referit la rezultatele unor șantiere în susținerea cărora este implicată și DMAȘI: Șantierul arheologic Histria, jud. Constanța (Petre Alexandrescu și Alexandru Suceveanu); Un cartier elenistic din Callatis, jud. Constanța (Elena Bîrlădeanu și Anișoara Sion); Argamum. Cetatea și necropola (Mihaela Mănușu Adameșteanu); Săpături de salvare în perimetrul cetății Tomis, jud. Constanța (Gheorghe Papuc și Traian Cliaente); Sucidava (Celei), jud. Olt (Octavian Toropu); Micia — jud. Hunedoara, sectorul de nord al castelului (Cristina Crăciun și Anișoara Sion). Lucrările de conservare și restaurare efectuate la Moigrad-Parolissum, jud. Sălaj (Nicolae Gudea); Șantierul arheologic Cluj-Napoca — Piața Muzeului (Mihai Witemberger—Bădău și Radu Ardevan).

Secțiunea V: Epoca post-romană a fost condusă de Mircea Rusu și

Dan Teodor; s-au prezentat 21 de rapoarte.

Secțiunea VI: Evul mediu timpuriu. Lucrările au fost coordonate de Victor Spinei. Din cele 14 rapoarte înscrise, două au comunicat rezultatele obținute pe șantiere finanțate de către DMAȘI: Cetatea Ienisaia, jud. Tulcea (Raluca Verussi, Sergiu Iosipescu și Oana Damian) și Complexele arheologice descoperite la Babadag, punctul Geamia «Ali-Gazi-Pașa», jud. Tulcea (Ion Vasiliu).

Secțiunea VII: Civilizația medievală. Prezidiul secțiunii a fost alcătuit din: Anca Păunescu, Radu Popa și Gheorghe Cantacuzino. Au fost prezentate 33 de rapoarte arheologice, majoritatea referindu-se la cercetări efectuate asupra unor monumente istorice sau în zone declarate rezervații. Un număr de 18 șantiere au fost comandate și finanțate de către DMAȘI, săpăturile fiind făcute în scopul obținerii unor informații utile întocmirii proiectelor de restaurare. Rezultatele acestor săpături au fost comunicate după cum urmează: Cetatea Feldioara, jud. Brașov (Radu Popa); Cetatea medievală de la Orăștie, jud. Hunedoara (Zeno Karl Pinter și Aurelian Cosma), Cetatea Oradea — sec. XII—XVII (Adrian A. Rusu); Centrul istoric al orașului București; zona Băcâni-Lipșani (vestigii din sec. XV—XVIII, (Gheorghe Mănușu Adameșteanu și Adrian Canache); Complexele arheologice medievale de la Polata, jud. Gorj (Venera Rădulescu); Mănăstirile Cusici și Zlatița, jud. Caraș-Severin. Date istorice și arheologice (Luminița Dumitriu); Cercetări arheologice efectuate în vederea restaurării unor monumente medievale din Sibiu și Mediaș (Petre Beșliu și Szabolcs Guttman); Biserica Azilului — Sibiu (Petre Beșliu); Mănăstirea dominicană și castelul din Vințu de Jos, jud. Alba (Adrian A. Rusu); Biserica evanghelică de la Târbuiu, jud. Bistrița Năsăud (Gabriela Rădulescu); Biserica Sfinții Împărați de la Buciumeni — Buftea, SAJ (Aristide Ștefănescu), Mănăstirea Vieroș, jud. Argeș (Spiridon Cristocșa și Romeo Maschio); Fosta mănăstire Adormirea Maicii Domnului din Rîmnicu-Sărat, jud. Buzău (Emil Lupu); Biserica brîncovească de la Bordești jud. Vrancea

(Victor Bobi); Complexul mănăstiresc Dălhăuși, jud. Vrancea (Victor Bobi și Aurora Apostol); Casa domnească de la Mănăstirea Cașin, jud. Bacău (Alex. Artiman); Mănăstirea Tazlău, jud. Neamț. Date arheologice (Ștefan Scorțeanu).

Dincolo de datele necesare restaurării monumentelor în discuție (nivel de călcare, faza de construcție etc.) multe dintre aceste cercetări au scos la lumină complexe noi și foarte importante, precum și un bogat material arheologic. O mențiune specială în acest sens merită săpăturile de la Feldioara, Orăștie, Oradea, Vințu de Jos, Târbuiu, Cusici și Zlatița.

În campania arheologică a anului 1991, DMAȘI a fost implicată nu numai prin finanțarea unor săpături, relevee sau proiecte de restaurare a monumentelor arheologice, ci și prin participarea arheologilor săi la diverse cercetări. Raluca Verussi și Sergiu Iosipescu au condus șantierul de la Ienisaia, unde s-a lămurit, cu această ocazie, rostul construcției adosate incintei — care este sigur cisterna cetății și nu locuința comandantului; s-a cercetat sistemul de susținere a turnurilor și au fost clarificate elemente de elevații la poartă, turnuri și cortine. Cristina Crăciun și Anișoara Sion au coordonat lucrările de la Micia — sectorul castru — Mureș, unde s-a descoperit un nou ansamblu de clădiri, inclusiv o cameră cu hypocaust. Anișoara Sion a participat și la cercetările de la Mangalia, unde a fost dezvelită, printr-o săpătură de salvare pe str. Oituz, o parte dintr-un cartier helenistic, cuprinsă între două străzi antice. Complexul, situat în zona centrală a orașului grecesc, se datează începând din secolul al IV-lea î.e.n.

D. Marcu a participat la săpăturile întreprinse la Mănăstirea Vaca (localitatea Crișan, jud. Hunedoara), sub coordonarea dr. Adrian A. Rusu, unde au fost puse în evidență ruinele edificiului din secolul al XVII-lea.

Aceste cercetări au însemnat tot atâtea prezențe efective la Sesuina de rapoarte de la Iași, prezențe la care trebuie să adăugăm și două comunicări teoretice: Propu-

neri privind evidența monumentelor arheologice (dr. Gheorghe I. Cantacuzino) și Cercetarea și restaurarea monumentelor istorice (Sergiu Iosipescu).

Remarcabilă s-a dovedit a fi participarea la lucrările sesiunii a colegilor din Basarabia: Ilie Borziac, Valentin Dergaciov, Victor Sorochin, Vasile Haneu, Serghei Kuriatov, Eugen Sava, Oleg Levitchi, Ion Niculiță, Valeriu Cavruc, Natalia Golțeva, Aurel Zanoci, S. Ciu-

botaru, Alexandru Popa și T. Braga.

A fost un bun prilej pentru cunoașterea studiului și problemelor cu care se confruntă cercetarea arheologică din această parte a țării, și, poate, un început pentru viitoarea șantieră comune.

Încheierea lucrărilor acestei ediții a Sesiunii a fost marcată printr-o reuniune de bilanț; în cadrul căreia au fost prezentate concluziile din partea fiecărei secțiuni

și s-au pus în dezbatere unele probleme de interes general.

În ultima zi, duminică, 17 mai, a fost organizată o excursie la Cetatea geto-dacică de pe dealul Cătălina, Cotnari și la Mormintul princiar geto-dacic de la Cucuteni.

În zilele de 15 și 17 mai s-au desfășurat și lucrările Comisiei Naționale de Arheologie, avînd drept unic subiect aprobarea săpăturilor arheologice care se vor efectua în anul 1992.

DANIELA MARCU

SIMPOZIONUL «ASPECTE SPECIFICE ALE RESTAURĂRII ȘI CONSOLIDĂRII MONUMENTELOR ISTORICE ȘI DE ARHITECTURĂ DIN JUDEȚUL GALAȚI», Galați, 21 mai 1992

În ziua de 21 mai 1992, la Muzeul de Istorie din Galați s-a desfășurat simpozionul *Aspecte specifice ale restaurării și consolidării monumentelor istorice și de arhitectură din județul Galați*. Conceput ca o întâlnire de lucru între realizatorii proiectelor, reprezentanți ai CNMASI, care avizează, și executanții lucrărilor de restaurare, simpozionul s-a bucurat de participarea unui număr mare de arhitecți și ingineri de la S. C. «Proiect» Galați, de la D.M.A.S.I., de la Uniunea Națională a restauratorilor de Monumente Istoric, din partea firmelor de stat și particulare care lucrează pe șantierele de restaurare, istorici de la muzeele din Galați și Brăila. Au participat de asemenea reprezentanți ai administrației de stat, ai Episcopiei Dunării de Jos, proprietari de monumente.

Din comunicările susținute în cadrul simpozionului reținem: *Soluții de consolidare în condițiile specifice zonei orașului Galați* (dr. ing. Octavian Cosovliu, S. C. «Proiect» Galați), *Studiu asupra construirii Palatului administrativ de la Galați* (prof. Viorica Pisciă, Muzeul de Istorie Galați), *Soluții pentru restaurarea și consolidarea Palatului administrativ de la Galați* (arh. Gabriela Driscu, S. C. «Proiect» Ga-

lați), *Proiectul de restaurare-consolidare a bisericii fortificate «Precista» de la Galați* (arh. Constanța Carp, D.M.A.S.I.), *Modalități practice de executare a lucrărilor de restaurare și consolidare la biserică «Precista» și la alte monumente din Galați* (ing. D. Bahamat, S. C. «Dedal» Galați), *Proiectul de restaurare și consolidare a Silozului pentru cereale de la Galați* (ing. I. Dinescu, I.P.S.C.A.I.A. București), *Soluții pentru restaurarea Gării fluviale de la Galați* (arh. C. Dima, S. C. «Proiect» Galați), *Școala Normală de la Galați, integrarea elementelor de consolidare în arhitectura inițială* (arh. Aurel Pop, S. C. «Proiect» Galați), *Biblioteca «V. A. Urechia» consolidare și reparații capitale* (arh. Nicu Ceraceanu, S. C. «Proiect» Galați), *Farmacia Tinc din Galați, soluții pentru consolidare și restaurare* (arh. C. Dima și ing. V. Gheorghiu, S. C. «Consal» Galați).

Comunicările au fost însoțite de proiecții de fotografii. Au fost expuse și s-au bucurat de atenție deosebită planurile originale ale Palatului administrativ de la Galați, purtînd semnătura arhitectului Ion Mincu, (1902), aflate în prezent la Arhivele Statului, filiala Galați.

În partea a doua a simpozionului

s-au purtat discuții cu privire la proiectare, avizare și execuție în domeniul restaurării monumentelor istorice din zona de sud a Moldovei. Au susținut puncte de vedere deosebit de interesante și utile P. S. Casian Gălățeanul, arhieru vicar al Episcopiei Dunării de Jos, conf. univ. dr. V. Polizu, arh. A. Botez, ing. I. Marcu, prof. I. Cindea, ing. M. Paraschiv, arh. A. Pop, ing. N. N. Gospodinov, ing. dr. Octavian Cosovliu, ing. N. Braghina.

S-a subliniat importanța stabilirii soluțiilor de restaurare numai în temeiul unor cercetări complete și complexe și excluderea totală a celor de compromis; necesitatea existenței unor antreprize profilate pe executarea lucrărilor de restaurare precum și în producerea de materiale specifice monumentelor istorice; realizarea unei evidențe a monumentelor de arhitectură industrială; găsirea celor mai eficiente soluții de finanțare a lucrărilor de restaurare; popularizarea monumentelor istorice prin mass-media; s-a prezentat succint statutul U.N.R.M.I.

Manifestarea a fost sponsorizată de firmele «Dedal» S. C. și «Pygmalion» S.R.L., ambele din Galați.

VIORICA PISICĂ